

Aan
de Staatssecretaris van Onderwijs,
Cultuur en Wetenschappen
p/a de algemene rijksarchivaris
Postbus 90520
2509 LM 's-Gravenhage

Onderwerp
ontwerp-selectielijst archiefbescheiden
beleidsterrein "Invoerrechten en accijnzen" over de periode 1945-1962.

R.J. Schimmelpennincklaan 3
Postbus 61243
2506 AE Den Haag
Telefoon 070 - 310 66 86
Telefax 070 - 361 47 27
E-mail cultuur@cultuur.nl

Mijnheer de Staatssecretaris,

1. Bij uw hiernaast vermelde brief deelde u de Raad voor Cultuur mede, dat de minister van Financiën u heeft verzocht uw medewerking te verlenen aan de vaststelling van de selectielijst archiefbescheiden op het beleidsterrein 'Invoerrechten en accijnzen' over de periode 1945-1962.

In uw brief verzocht u de Raad om binnen drie maanden advies uit te brengen. Wegens de afronding van de Cultuurnota-advisering en een personele wisseling bij het secretariaat van de Bijzondere Commissie Archieven is het echter niet gelukt om binnen deze termijn te adviseren. De Raad biedt u hierbij zijn verontschuldigingen aan voor de ontstane vertraging.

2. De Raad heeft deze ontwerp-lijst in eerste instantie aan procedurele en vervolgens aan inhoudelijke aspecten getoetst. Daar niet alle relevante stukken waren bijgevoegd, is per brief van 31 maart 1999 om aanvullende informatie verzocht. Deze informatie werd vervolgens in twee stappen toegezonden: respectievelijk op 23 september 1999 en op 16 december 1999. Aansluitend heeft de Raad de ontwerp-selectielijst in behandeling genomen.
Zijn belangrijkste bevindingen - deze worden in respectievelijk de paragrafen 3 en 4 uitgewerkt - zijn:
 - a. Procedureel
 1. Het voorstel heeft alle procedurele voorbereidende stappen doorlopen; echter eerst na schriftelijk verzoek van de Raad zijn alle relevante stukken voor de afdoening van de adviesaanvraag ter beschikking gekomen;
 2. Het verslag van het driehoeksoverleg voldoet aan de eisen die daaraan gesteld moeten worden;
 3. Een externe deskundige is bij de ambtelijke voorbereiding van de ontwerp-lijst betrokken geweest;

Datum

24 OKT. 2000

Uw kenmerk

R&B/osta/2000/963

Uw brief van

25 mei 2000

Ons kenmerk

arc-2000.1594/2

b. Inhoudelijk

4. De Raad heeft de ontwerp-lijst beoordeeld voor zover ten aanzien van de daarin vermelde neerslag van handelingen het driehoeksoverleg heeft plaatsgehad;
5. De selectiedoelstelling is toegepast op een wijze, die daarvan mag worden verwacht; met betrekking tot de selectiecriteria moet de Raad echter constateren dat de oude criteria zijn gehanteerd;
6. De Raad gaat ervan uit, dat bij de ambtelijke voorbereiding van het ontwerp in voldoende mate rekening is gehouden met de belangen van de administratie en die van de recht- en bewijszoekenden;
7. Voor wat betreft het belang van historisch onderzoek conformeert de Raad zich aan de inbreng van de betrokken externe deskundige.

Pagina

2

Ons kenmerk

arc-2000.1594/2

Mits rekening wordt gehouden met zijn aanbevelingen adviseert de Raad u over te gaan tot de vaststelling van de onderhavige ontwerp-selectielijst archiefbescheiden.

De in uw adviesaanvraag gestelde specifieke vragen worden in het hierna volgende mede beantwoord.

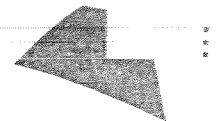
3. *Toetsing van procedurele aspecten*

Voor wat betreft de procedurele aspecten zij in eerste plaats gememoreerd, dat de ontwerp-lijst als basiselectiedocument tot stand is gekomen overeenkomstig de methode, die uitgaat van een analyse, beschrijving en waardering van handelingen van de (rijks-)overheid, de zgn. PIVOT-methode. Aan dat ontwerp is een institutioneel onderzoek vooraf gegaan, waarvan verslag is gedaan in het rapport *"De grens verlegd. Een institutioneel onderzoek naar de taken en het overheidshandelen op het beleidsterrein invoerrechten en accijnzen, 1940-1962 ('s-Gravenhage, 1996).*

Bij uw adviesaanvraag was tevens gevoegd een exemplaar van het verslag betreffende het, in artikel 3 van het Archiefbesluit 1995 voorgeschreven, overleg ter voorbereiding van de onderhavige ontwerp-selectielijst, het zgn. driehoeksoverleg.

Hieruit is de Raad gebleken, dat aan dat overleg is deelgenomen door de daartoe, in artikel 3, eerste lid, van het Archiefbesluit 1995 genoemde, personen en dat al ten tijde van het driehoeksoverleg een externe deskundige bij de voorbereiding van de ontwerp-lijst betrokken is geweest. Het driehoeksverslag biedt voldoende inzicht in de tijdens dat overleg gebleken inhoudelijke knelpunten, het beraad daarover alsmede een motivering van de uiteindelijke voorstellen in dat verband.

Overigens merkt de Raad op dat - in tegenstelling tot wat in het driehoeksverslag vermeld staat - de omschrijving "...Het verrichten van activiteiten..." in een aantal handelingen nog niet is aangepast op verzoek van de externe deskundige. Deze

aanpassing is - terecht - aanbevolen door de externe deskundige. De Raad gaat er van uit dat hieraan alsnog gevolg zal worden gegeven.

De openbare terinzagelegging heeft blijkens uw adviesaanvraag niet geresulteerd in een reactie. De bij het driehoeksoverleg betrokken materiedeskundige heeft, blijkens een bij de adviesaanvraag gevoegd schrijven van het Koninklijk Nederlands Historisch Genootschap van 4 mei 2000, geen aanvullend commentaar op de ter inzage gelegde versie.

4. *Toetsing van inhoudelijke aspecten*

Mede op grond van zijn hiervoor vermelde bevindingen heeft de Raad getracht zich een oordeel te vormen over de inhoudelijke aspecten van het onderhavige ontwerp. Hij heeft daarbij vooral gelet op de reikwijdte van de ontwerp-lijst (par. 4.1), de wijze waarop de gehanteerde selectiedoelstelling en de daaraan gerelateerde selectiecriteria zijn toegepast (par. 4.2), alsmede op de vraag of in afdoende mate met de verschillende belangen rekening is gehouden (par. 4.3)

4.1. *De reikwijdte van de ontwerp-lijst*

De ontwerp-lijst bevat voorstellen omtrent de selectie van handelingen op het beleidsterrein 'Invoerrechten en accijnzen' over de periode 1945-1962. Het verslag van het driehoeksoverleg maakt echter melding van het feit dat alleen de handelingen voor welke neerslag het Ministerie van Financiën zorgdrager is, van een waardering zijn voorzien. De Raad heeft daarom uitsluitend die handelingen bekeken. De handelingen van de andere bij het onderhavige beleidsterrein betrokken actoren zijn, in afwachting van uitgewerkte voorstellen hieromtrent, buiten beschouwing gelaten.

4.2. *Toepassing van de selectiedoelstelling en - criteria.*

Uit het driehoeksverslag en de aanvullende rapportage blijkt, dat de selectiedoelstelling is toegepast in de versie waarin ook rekening wordt gehouden met het aspect van het veilig stellen van de bronnen voor de kennis van de Nederlandse samenleving en cultuur.

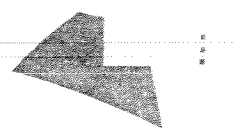
Met betrekking tot de aan die doelstelling gerelateerde selectiecriteria moet hij echter constateren, dat als zodanig nog de oorspronkelijke criteria zijn gebruikt, criteria derhalve die sedertdien zijn gewijzigd en omgezet in zes nieuwe criteria. Hoewel deze laatste criteria nog steeds niet formeel zijn vastgesteld, worden ze in de praktijk al bij het ontwerpen van selectielijsten toegepast. Tegen deze achtergrond bevreemdt het gebruik van de criteria 'oude stijl'. Gelet op de lange voorbereidingstijd van de ontwerp-lijst kan de Raad in dit geval het gebruik van de oude selectiecriteria echter nog wel billijken.

Pagina

3

Ons kenmerk

arc-2000.1594/2

4.3. De waardering van de in artikel 2, eerste lid, onder d, van het Archiefbesluit 1995 bedoelde belangen.

Ten aanzien van de feitelijke toepassing van de selectiedoelstelling en de daaraan gerelateerde selectiecriteria gaat de Raad er van uit, dat het administratieve belang, omvattende de aspecten 'verantwoording en bedrijfsvoering', in het driehoeksoverleg, waaraan ook door representanten van de zorgdrager is deelgenomen, genoegzaam is gewaardeerd. In gelijke zin neemt hij aan, dat ook met het belang van de recht- en bewijszoekenden voldoende rekening is gehouden.

Pagina

4

Ons kenmerk

arc-2000.1594/2

Voor wat betreft de waardering van het historisch belang bij de, in de concept-lijst genoemde handelingen conformeert de Raad zich, behoudens hetgeen in paragraaf 5 volgt, aan de inbreng van de externe deskundige tijdens de totstandkoming van het ontwerp en de daarover in het driehoeksoverleg bereikte overeenstemming.

5. *Nadere beoordeling van de ontwerp-lijst*

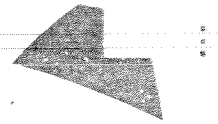
In aansluiting op bovenstaande overwegingen en bevindingen heeft de Raad de verschillende onderdelen van de ontwerp-lijst gezien. In algemene zin kan hij instemmen met de lijst; deze geeft hem slechts aanleiding tot de navolgende opmerkingen.

Handeling 9

In de ontwerp-selectielijst staat onder de actor Minister van Financiën vermeld dat *handeling 9* betrekking heeft op *het opstellen van jaarverslagen, etc. betreffende het beleidsterrein invoerrechten en accijnzen*. Volgens de Raad blijkt uit de ontwerp-lijst onvoldoende dat het hier een handeling betreft die meer dan één actor geldt. Gesuggereerd wordt om in de inleiding van de selectielijst expliciet te vermelden: 'Algemeen wordt bewaard, ongeacht welke actor, de neerslag van de volgende handelingen', gevolgd door een opsomming van de desbetreffende handelingen. Daarnaast verdient het volgens de Raad aanbeveling om deze handelingen opnieuw te noemen bij iedere afzonderlijke actor. Op deze wijze is het eenvoudiger te achterhalen waar zich bijvoorbeeld de jaarverslagen van een actor als de inspecteur der belastingen bevinden.

Handeling 17

In de ontwerp-selectielijst staat vermeld dat de neerslag van *handeling 17* voor bewaring in aanmerking komt. Deze handeling heeft betrekking op *het aanwijzen van een ambtenaar* door de Minister van Financiën. De Raad kan uit de toelichting niet opmaken of het hier gaat om de benoeming van een individueel persoon - in dat geval adviseert de Raad de neerslag van handeling 17 voor vernietiging voor te dragen - of dat het hier een omschrijving van de te benoemen persoon betreft. Slechts in dit laatste geval acht de Raad bewaring van de neerslag zinvol.

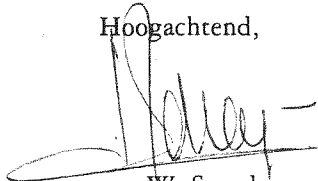

6. *Advies*

De Raad adviseert u de ontwerp-selectielijst vast te stellen met inachtneming van de hierboven gemaakte opmerkingen.

Dit advies is voorbereid door de Bijzondere Commissie Archieven van de Raad. Deze commissie staat onder voorzitterschap van mw. drs. E.A.G. van den Bent, lid van de Raad. Secretaris is drs. S. Kers.

Hoogachtend,

mr. W. Sorgdrager
Voorzitter

dr. J.A. Brandenburg
Algemeen secretaris

Pagina

5

Ons kenmerk

arc-2000.1594/2